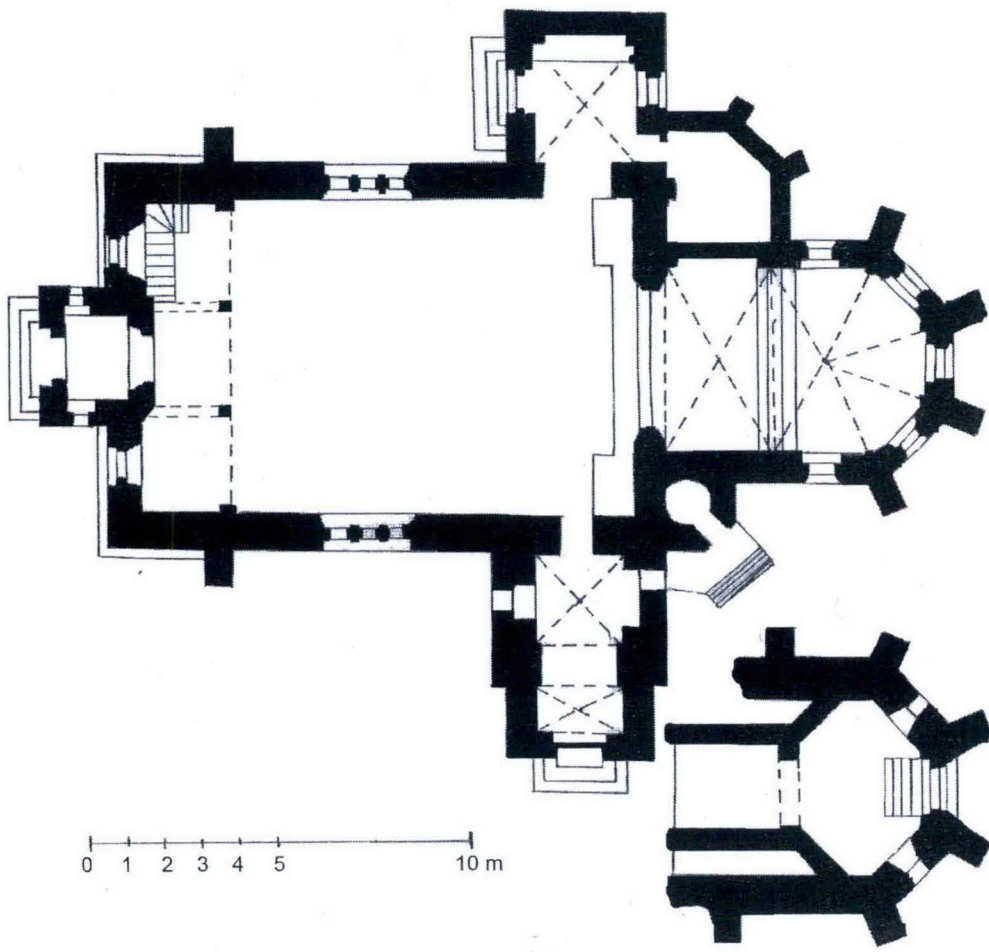

OŚRODEK DOKUMENTACJI ZABYTEKÓW W WARSZAWIE KARTA EWIDENCYJNA ZABYTEKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA				A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	R	S	T	U	V	X	Y	Z	Nr 4447	
1. Obiekt Kościół parafialny p. w. św. Jana Chrzciciela																				2. Czas powstania 1868 r.					3. Miejscowość Dobra				
11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja																				4. Adres ul. Szkolna 7 47-364 Strzeleccki					5. Przynależność administracyjna województwo opolskie gmina Strzeleccki powiat krapkowicki				
																				6. Poprzednie nazwy miejscowości Dobrau					7. Przynależność administracyjna przed 31.XII.1998 Województwo opolskie				
																				8. Właściciel i jego adres Parafia rzymsko – katolicka p. w. św. Jana Chrzciciela ul. Szkolna 7 47-364 Strzeleccki					9. Użytkownik i jego adres j. w.				
																				10. Rejestr zabytków A/153 4.05.2014 Nr – data –									
																				Rzut przyziemia i krypty pod prezbiterium, 1:200.									

<p>12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu</p> <p>Parafia Dobra na początku swego istnienia należała do diecezji wrocławskiej, od 15 sierpnia 1945 r. do opolskiej. Pierwszy drewniany kościół w 1428 r. został spalony przez husytów, a w XVI w. zastąpiono go kaplicą pod wezwaniem świętej Jadwigi.</p> <p>Na miejscu zaniedbanej kaplicy proboszcz Jerzy Dubelius wybudował w 1687 r. drewniany, kryty gontem kościół poświęcony św. Janowi Chrzcicielowi, fundatorem był Karol Redern. W ścianach prezbiterium znajdowały się trzy zamknięte łukiem okna, a od strony północnej przylegała podłużna przybudówka. Czworokątna wieża opierzona była pionowymi deskami i przekryta namiotowym dachem, poniżej którego mieściły się małe okna. Przed głównym ołtarzem znajdowała się płyta nagrobna, zamykająca grobowiec Caspra Rohowskiego i jego synów: Wincentego i Jerzego i obecnie wstawiona w północną ścianę kościoła. Wykonana z piaskowca, przedstawia rycerza oraz osiem kartuszy herbowych. Inskrypcja na płycie brzmi: „Caspar Rohoffsky z Kornicy postawił swemu ojcu Casparowi oraz swoim braciom Wincentemu i Jerzemu płytę pamiątkową nad wspólnym grobem w wielkości naturalnej z podobizną ojca w dniu 26 lipca 1611 r.". Przy kościele znajdował się otoczony murem cmentarz.</p> <p>Drewniany kościół według jednej wersji spalił się w 1855 r., według innej - świątynia została rozebrana w 1867 roku. Część wyposażenie sprzedana została do Obrowca.</p> <p style="text-align: right;">Cd. zał. 1</p>	<p>13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje)</p> <p><u>SYTUACJA:</u> Kościół znajduje się w zachodniej części wsi, w pobliżu pałacu i parku, zamyka ul. Szkolną. Orientowany, otoczony ogrodzeniem wraz z niewielkim cmentarzem i kaplicą grobową. Przy kościele nagrobki i epitafia.</p> <p><u>MATERIAŁ I KONSTRUKCJA:</u> <u>fundamenty:</u> prawdopodobnie kamienne.</p> <p><u>mury:</u> kamienne, z regularnych wapiennych ciosów o zróżnicowanej wielkości. Otwory okienne i drzwiowe obmurowane cegłą, gzymsy i szkarpy z cegły pełnej palonej. Krawędzie szczytów korpusu wykonane z trójkątnych w przekroju kamiennych bloków.</p> <p><u>sklepienia:</u> Nad prezbiterium krzyżowo – żebrowe: żebra profilowane, z grubym walkiem; zworniki w kształcie płaskich talerzy, zdobione gładkimi tarczami herbowymi; wsporniki w kształcie krótkich kolumniek z korynckim kapitelem, zakończonych wielobocznym ostrosłupem. Nad przyziemiem wieży i aneksami – sklepienie krzyżowe.</p> <p><u>stropy:</u> Nad nawą strop z desek nabitych na łąty pomiędzy czterema parami zastrzałów krzyżujących się nad osią kościoła. Krokwie i zastrzały wzmocnione zaczepami biegnącymi wewnątrz kościoła. Powierzchnia desek zakryta ociepleniem.</p> <p><u>konstrukcja i pokrycie dachu:</u> Wieżba dachowa nad prezbiterium wieszarowa, jednowieszakowa. Nad nawą wieżba o czterech wiązarach pełnych, składających się z 1) krokwi, 2) równoległych do nich zastrzałów skrzyżowanych pod kalenicą, 3) zastrzałów krzyżujących się nad osią kościoła, górnym końcem osadzonych w krokwi, dolnym fragmentem spoczywające na podkładce z krótkiej belki będącej częścią zaczepu 4) kleszczy w ok. połowie długości krokwi oraz z 5) płatwi połaciowych i kalenicowej. Krokwie połączone są z zastrzałami zaczepami, których dolna część jest widoczna w nawie. Wiazary wzmocnione stalowymi linami. Nad kaplicą wieżba jętkowa. Dach oraz hełm wieży kryte blachą (pierwotnie łupkiem).</p> <p><u>posadzka:</u> kamienna, z czarno – białych kwadratów ułożonych w szachownicę. Pod ławkami i na chórze deski. W północnej części nawy współczesna posadzka naśladowująca oryginalny wzór. Część progów współczesna, marmurowa. W <u>wieży</u> posadzka betonowa.</p> <p><u>schody:</u> Zewnętrzne stopnie z piaskowca. Przy nowym wejściu do zakrystii i wieży – współczesne, na kamiennej podmurówce z podestem. Stopnie w prezbiterium marmurowe. <u>Wieża:</u> w zewnętrznej wieżyczce kręcone kamienne schody. W drugiej kondygnacji schody dwubiegowe ze spocznikiem, drabiniaste z drewnianymi policzkami i stopniami ze stalowej drobnej kratownicy. Wyżej schody dwubiegowe o nierównych biegach, dolny bieg i spocznik stalowe. Górny bieg drewniany, w konstrukcji drabiniastej, z inskrypcją: „E 18~68 K”. Nad myślnikiem liczba „27”, pod „7”, cała data obwiedziona falistym ornamentem. Na chór prowadzą schody współczesne, dwubiegowe ze spocznikiem.</p> <p style="text-align: right;">Cd. zał. 1</p>
--	--

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne sakralne	17. Użytkowanie obecne zgodne z przeznaczeniem
<p>18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebiegi i dokumentacja</p> <ul style="list-style-type: none"> – w latach sześćdziesiątych (?) w krypcie założona kotłownia, – w latach osiemdziesiątych XX wieku zmiany w wyposażeniu, zamurowanie łoży fundatorów, – 1976 – remont pokrycia dachowego, wymiana łupku na blachę, – koniec XX w. – zamurowanie południowego wejścia do przyziemia wieży, wykucie wschodniego otworu drzwiowego, – ok. 2003 – wymiana części drewnianej stolarki, wprowadzenie dodatkowego szklenia przy witrażach, – 2004 – odnowienie krzyży i pokrycia dachowego. 		<p>19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycia dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Dobry.</p>	
		<p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p> <p>Wprowadzenie plastikowych okien i sezonowego ogrzewania kościoła zakłóciło stosunki wilgotnościowe w kościele, co w przyszłości skutkować może wykwitami wilgoci i korozją drewnianych elementów wnętrza. Wskazane jest wykonanie sprawnego systemu wentylacyjnego.</p>	

<p>21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)</p> <p>–</p>	<p>24. Uwagi różne</p>
<p>22. Bibliografia:</p> <p>– Katalog zabytków sztuki w Polsce, p. red. T. Chrzanowskiego i M. Korneckiego, t. VII, z. 6 – powiat krapkowicki.</p> <p>– „Dobra przez VII wieków”, E. Filipczyk, N. Zawilak, Dobra 2002.</p>	<p>25. Opracował tekst Ewa Kalbarczyk – Klak, wrzesień 2008</p> <p>plany, rysunki j. w.</p> <p>zdjęcia, fotografie Krzysztof Czartoryski, Ewa Kalbarczyk - Klak</p> <p>miejsca przechowywania negatywów Archiwum ROBiDZ w Opolu</p> <p>Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego</p> <p>26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniającego)</p>
<p>23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)</p> <p>Archiwum Technische Universität w Berlinie. Dwie wersje projektów kościoła – sygn. od 10919 do 10934. Kapliczka w Dobrej – sygn. 10938.</p>	<p>27. Załączniki</p> <p>7 załączników, 2-7 z fotografiami</p>

WKŁADKA DO KARTY EWIDENCYJNEJ ZABYTEKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA		ZAŁĄCZNIK NR 1
28. Miejscowość	29. Obiekt (nazwa jak w karcie)	30. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
Dobra	Kościół parafialny p.w. św. Jana Chrzciciela	Cd. historii i opisu
<p>Cd. historii: W dniu 12 czerwca 1867 r. położono kamień węgielny pod fundamenty nowego kościoła, którego fundatorką była hrabina Olga von Seherr - Thoss z rodu Strachwitz, a projektantem (wg zachowanych planów) Karl Johann Bogisław Lüdecke. Budowa zakończona została w roku 1868, wybudowano kościół neogotycki z jednolitym, stylowym wyposażeniem.</p> <p>Zmiany wprowadzone po wojnie w stosunku do stanu pierwotnego:</p> <ul style="list-style-type: none"> – północna kaplica boczna użytkowana jako przedsionek, brak wyposażenia, m.in. ołtarza Chrystusa na Górze Oliwnej, który spłonął podczas wojny; – przylegająca do kaplicy loża przekształcona na pomieszczenie gospodarcze, zamurowana ostrołukowa arkada od strony prezbiterium, pierwotnie wypełniona przeszkłoną ażurową ścianką; – wejście do zakrystii w przyziemiu wieży (prowadzące przez południowy przedsionek) zostało zamurowane, nowe wykute we wschodniej ścianie, przy wykorzystaniu wnęki po szafie ściennej. Przed wejściem do zakrystii współczesne murowane schody z podestem; – zmiany w wyposażeniu: usunięte kolumnowe antependia ołtarzy bocznych: cztery wstawione do ołtarza przedsoborowego, z kolejnych czterech wykonano podstawę chrzcielnicy; przedsoborowy ołtarz główny rozmontowany: krucyfiks zawieszony na północnej ścianie nawy, antependium przeniesione do nowego ołtarza głównego, drewniana neogotycka nastawa usunięta. Między kruchtą a przedsionkiem wstawiona krata z kaplicy cmentarnej w parku pałacowym. Usunięte pierwotne polichromie ze ścian oraz stropu. – w latach osiemdziesiątych kryjący dach i hełm łupek wymieniono na blachę. W krypcie pod prezbiterium urządzona kotłownia. <p>otwory okienne i drzwiowe: otwory okienne ostrołukowe, rozglifionych ościeżach, w nawie wypełnione kamiennym laskowaniem z maswerkiem. W górnej kondygnacji wieży biforium z łukiem pełnym i kamienną kolumnką pośrodku, nad nimi okrągłe okienko. Otwory drzwiowe ostrołukowe, do krypty (kotłowni) zamknięte łukiem płaskim.</p> <p>stolarka okienna i drzwiowa: okna wypełnione szkleniem witrażowym i gomułkami w listwach ołowiowych. Od strony zewnętrznej dodatkowe szklenie w plastikowych ramach. Okna na poddaszu plastikowe. W wieży – drewniane, pojedyncze, mocowane w ramie na zakrętki. Stolarka drzwiowa częściowo wtórna. Drzwi główne wejściowe oraz do krypty w konstrukcji deskowej, z ozdobnymi, kutymi zawiasami pasowymi. Z przedsionka do nawy ramowo – płycinowe, z ostrołukowymi i maswerkowymi prześwitami.</p> <p>RZUT: Prostokątny korpus kościoła z jednoprzęsłowym prezbiterium zamkniętym poligonalnie (5/8), z prostokątną kruchtą od zachodu. Od północy do korpusu przylega kaplica boczna, po przeciwnej stronie wieża o rzucie zbliżonym do kwadratu, poprzedzona jednoprzęsłowym przedsionkiem; kaplica i przyziemie wieży tworzą rodzaj transeptu. Od wschodu do wieży przylega okrągła, zewnętrzna klatka schodowa. Między północną kaplicą a prezbiterium ulokowana trójboczna dobudówka – loża dla kolatorów dostępna z kaplicy, pierwotnie otwarta ostrołukową arkadą na prezbiterium. Główne wejście do kościoła w elewacji zachodniej, boczne – w zachodniej ścianie kaplicy, przez zakrystię – we wschodniej ścianie wieży, wtórne.</p>		
Wkładkę założył: Ewa Kalbarczyk – Klak		
Miejsce przechowywania negatywów: Archiwum ROBiDZ w Opolu		

BRYŁA: Bryła kościoła zwarta, stosunek nawy do prezbiterium 2:1. Prezbiterium niższe od korpusu i otoczone dwustopniowymi szkarpami, nad całością góruje czworoboczna wieża zakończona wysokim, iglicowym hełmem. Do głównej bryły przylegają: po stronie północnej dwukondygnacyjna, kryta dwuspadowym dachem kaplica oraz oszkarpowana, jednokondygnacyjna, kryta daszkiem pulpituowym loża; po stronie południowej wieża z jednokondygnacyjnym, krytym dwuspadowym dachem przedsionkiem od południa oraz dwukondygnacyjną, zewnętrzną klatką schodową od wschodu. Przed głównym wejściem jednokondygnacyjna, kryta dwuspadowym daszkiem kruchta.

ELEWACJE: Po obu stronach głównego korpusu po jednym dużym oknie. W północnej kaplicy wejście w ceglany obramieniu w ścianie zachodniej, w północną wmurowane epitafium, a nad nim płyta z płaskorzeźbą kościoła; nad nimi niewielkie okno. Przy wschodniej ścianie kaplicy loża hrabiowska, bez otworów, dzielona dwoma szkarpami. W ścianach górnej kondygnacji prezbiterium pięć okien pomiędzy szkarpami, we wschodniej ścianie zejście do krypty, nad poziomem gruntu dwa niewielkie okienka. W narożu prezbiterium wieżowa klatka schodowa z dwoma pojedynczymi okienkami. Wieża poprzedzona w pierwszej kondygnacji przedsionkiem z wąskim oknem w strefie szczytu, od wschodu wejście do przyziemia, od zachodu niewielka wnęka. Nad przyziemem ceglany, łamany gzyms obiegający wieżę. W drugiej kondygnacji we wschodniej i zachodniej ścianie okienka, nad nimi wąski daszek. Wyżej, w trzeciej kondygnacji, w każdej ze ścian biforium z kolumnką pomiędzy wypełnionymi drewnianymi żaluzjami otworami okiennymi. Całość zwieńczona wysokim iglicowym hełmem. Zachodnia elewacja kościoła z głównym wejściem i przedsionkiem pośrodku. Nad jego szczytem z pojedynczym oknem oraz kamiennym krzyżem – dwie pochylone ku sobie kamienne tarcze herbowe. Powyżej dwa okienka na poddasze. Na wysokości drugiej kondygnacji po bokach przedsionka dwa wysokie, wąskie okna doświetlające chór. Pod gzymsem oraz ok. 1,5 m nad linią gruntu kościół obiegają ceglane gzymsy.

WNETRZE i WYPOSAŻENIE: Ściany tynkowane, białe. Nad łukiem tęczowym współczesne figuralne polichromie. Żebra w prezbiterium pomalowane na złoty kolor. Chór drewniany, wsparty na czterech profilowanych słupach. „Psy” ażurowe, z wyciętymi rozetkami. Balustrada pełna, ramowo – płycinowa, z wąskim parapetem. Końce belek fazowane. Prospekt organowy neogotycki. Na końcach zaczepów przy stropie figury aniołów, pokryte srebrną farbą. Z neogotyckiego ołtarza przedsoborowego usunięta nastawa, zachowane pojedyncze marmurowe elementy oraz dwie drewniane figury aniołów. Antependium ołtarza głównego przeniesione z ołtarza przedsoborowego – z czterema kolumnami z winoroślą w głowicy i o sześciobocznych bazach. W tle metalowy medalion z głową Chrystusa. Chrzcielnica kamienna, złożona z wtórnie użytych kolumniek z ołtarzy bocznych oraz latarni z pobliskiego pałacu. Ołtarze boczne zachowane w górnej części – w drewnianej nastawie obrazy Matki Bożej i św. Józefa. Krucyfiks z ołtarza zawieszony na północnej ścianie, po bokach wejścia figury świętych Józefa i Antoniego. Na chórze dwa drewniane stołki, wytwór rzemiosła ludowego, zdobione wrytymi orłami z liśćmi dębu i splecionymi węzami. W loży dwa neogotyckie klejzniki oraz szafka ścienna. Tamże płytka wnęka kominkowa.

INSTALACJE: elektryczna, odgromowa, centralnego ogrzewania, alarmowa.

WKŁADKA DO KARTY EWIDENCYJNEJ ZABYTKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA		ZALĄCZNIK NR 2
28. Miejscowość DOBRA	29. Obiekt (nazwa jak w karcie) KOŚCIÓŁ PW. ŚW. JANA CHRZCICIELA	30. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) FOTO
<p><u>SPIS ILUSTRACJI:</u></p> <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 48%;"> <ol style="list-style-type: none"> 1. Widok ogólny kościoła od strony północnej, 2. Widok prezbiterium oraz łoży hrabiowskiej od strony północnej, 3. Widok kaplicy bocznej od strony północno – zachodniej, 4. Przedsionek przy elewacji zachodniej, 5. Górna część elewacji zachodniej, 6. Południowa elewacja kościoła z dolną częścią wieży, 7. Widok wieży od strony południowej, 8. Dolne kondygnacje wieży z klatką schodową od strony wschodniej, 9. Wejście do krypty we wschodniej ścianie prezbiterium, 10. Płyta nagrobna Caspra Rohoffskiego z 1611 r. 11. Herb rodziny von Seher – Thoss nad wejściem do krypty, 12. Główny portal w elewacji zachodniej, 13. Okno w południowej ścianie korpusu. 14. Południowe biforium w trzeciej kondygnacji wieży, 15. Wnętrze kościoła, widok na prezbiterium, 16. Wnętrze kościoła, widok na chór, </div> <div style="width: 48%;"> <ol style="list-style-type: none"> 17. Widok z kaplicy bocznej w stronę zakrystii – przyziemia wieży, 18. Ołtarz główny w prezbiterium. W tle – figury aniołów ze starego ołtarza, 19. Górna część południowego ołtarza bocznego z obrazem św. Józefa, 20. Chrzcielnica we wnęcie prezbiterium, 21. Neogotyckie klęczniki w starej łoży przy prezbiterium, 22. Szklenie w oknie korpusu. 23. Górna część drzwi pomiędzy przedsionkiem a nawą, 24. Wieżba nad nawą, widok w kierunku zachodnim, 25. Wiązania krokwi i zastrzałów w kalenicy, 26. Wnętrze klatki schodowej przy wieży –schody na górną kondygnację 27. Wnętrze wieży, wejście na wieżbę, 28. Okno w klatce schodowej wieży, 29. Schody w wieży, 30. Kaplica grobowa na cmentarzu, na północ od kościoła, 31. Płatany przy wejściu na cmentarz, 32. Krata w południowej części ogrodzenia przy kościele, 33. Fragment muru ogrodzeniowego przy cmentarzu. </div> </div>		
Wkładkę założył: Ewa Kalbarczyk – Klak, wrzesień 2008		Miejsce przechowywania negatywów: Archiwum ROBDZ w Opolu

Fot. 1

Fot. 2

Fot. 3

Fot. 4

Fot. 5

Fot. 6

Fot. 7

Fot. 8

Fot. 9

28. Miejscowość

DOBRA

29. Obiekt (nazwa jak w karcie) KOŚCIÓŁ PW. ŚW. JANA CHRZCICIELA

30. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

FOTO

Fot. 10

Fot. 11

Fot. 12

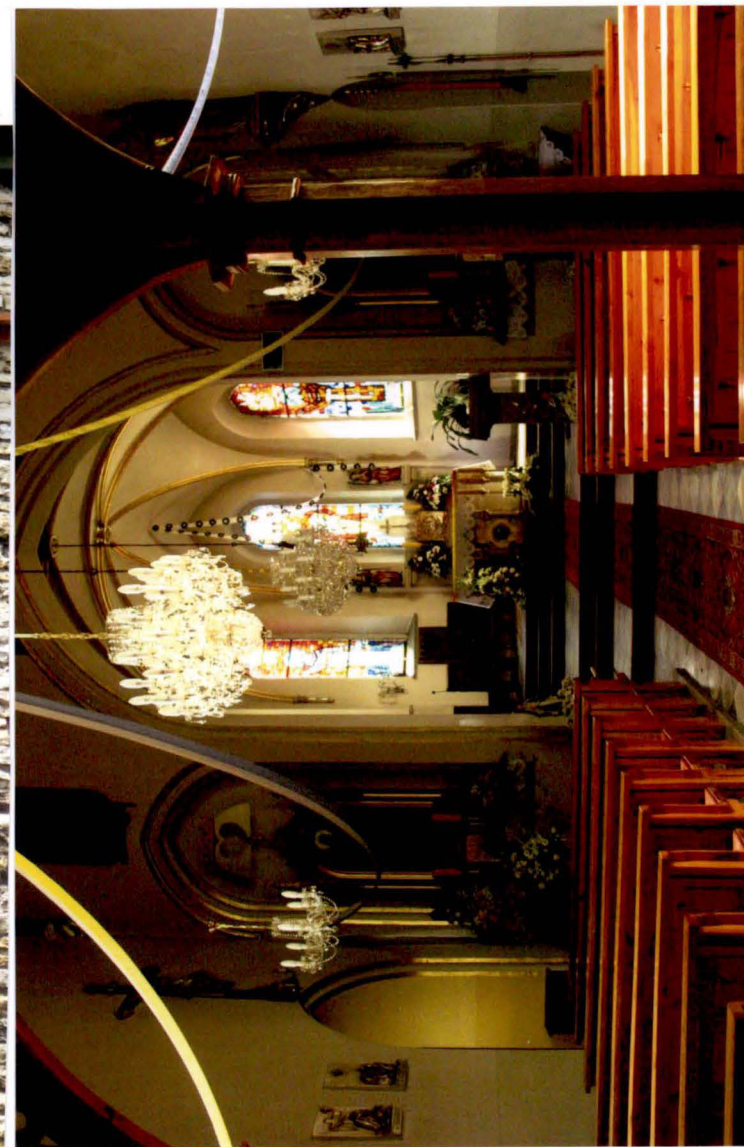

Fot. 13

Fot. 14

Fot. 15

Fot. 16

Fot. 17

Fot. 18

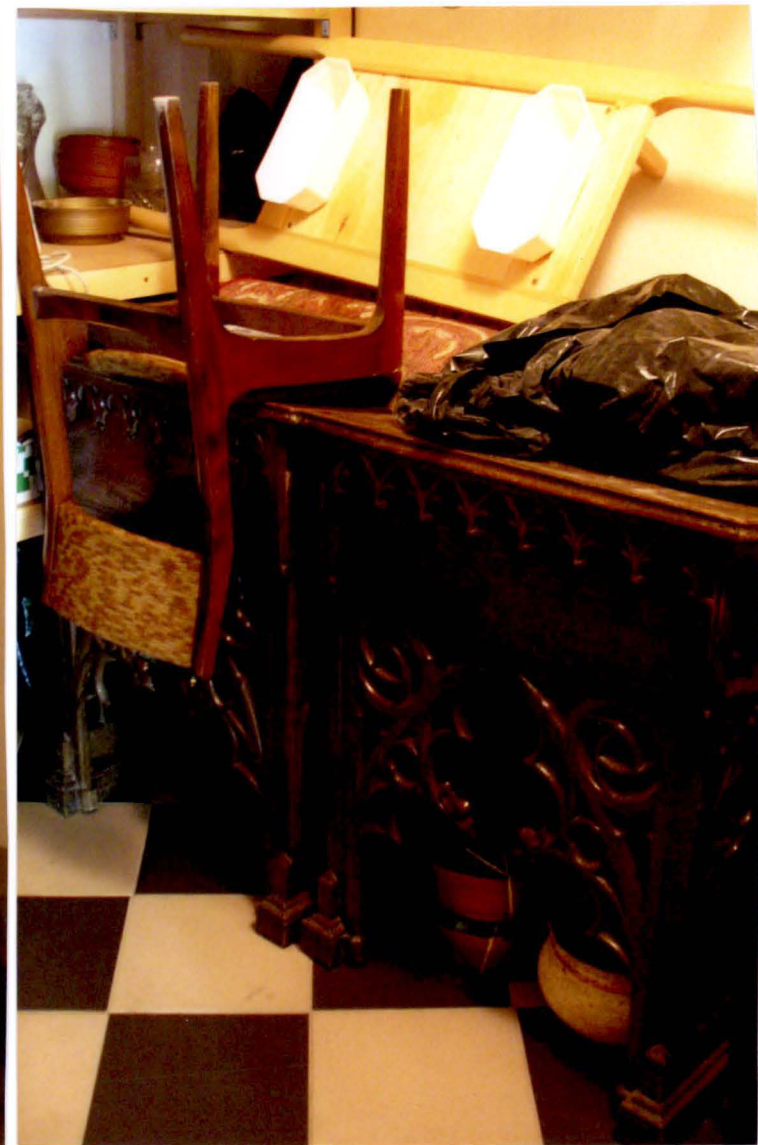

Fot. 19

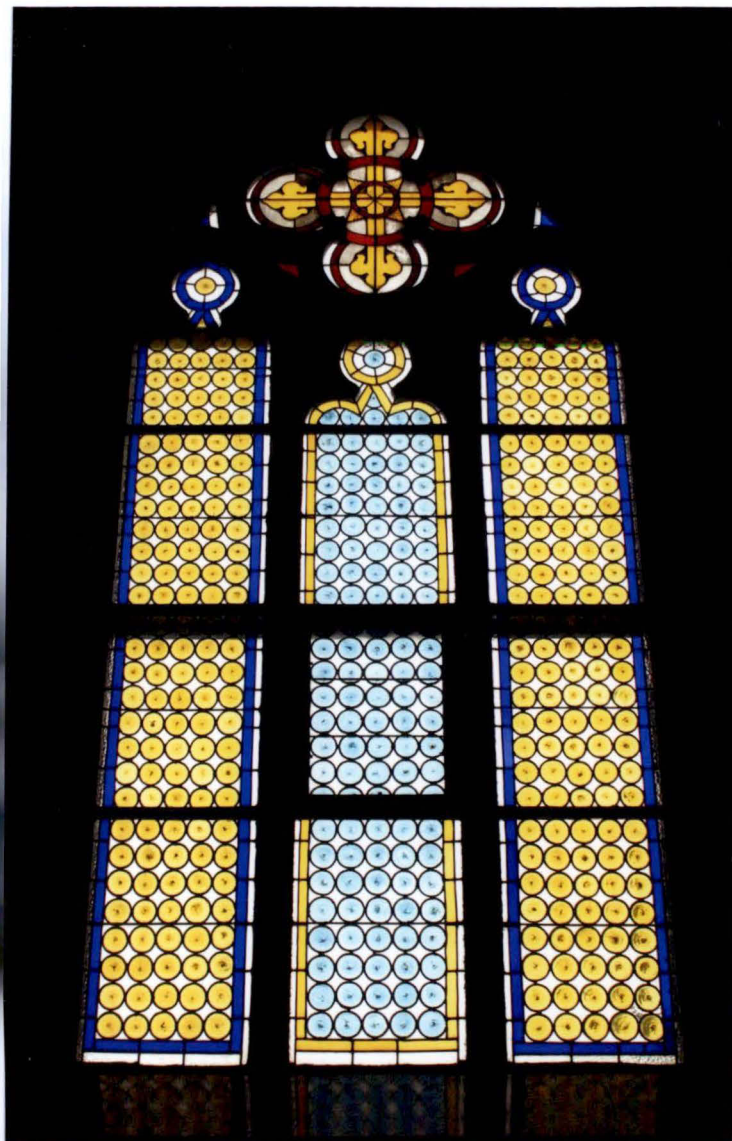
Fot. 20

Fot. 21

WKŁADKA DO KARTY EWIDENCYJNEJ ZABYTKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA			ZALĄCZNIK NR 6
28. Miejscowość	DOBRA	29. Obiekt (nazwa jak w karcie) KOŚCIÓŁ PW. ŚW. JANA CHRZCICIELA	30. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) FOTO

Fot. 22

Fot. 23

Fot. 24

Fot. 25

Fot. 26

Fot. 27

28. Miejscowość

DOBRA

29. Obiekt (nazwa jak w karcie) KOŚCIÓŁ PW. ŚW. JANA CHRZCICIELA

30. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

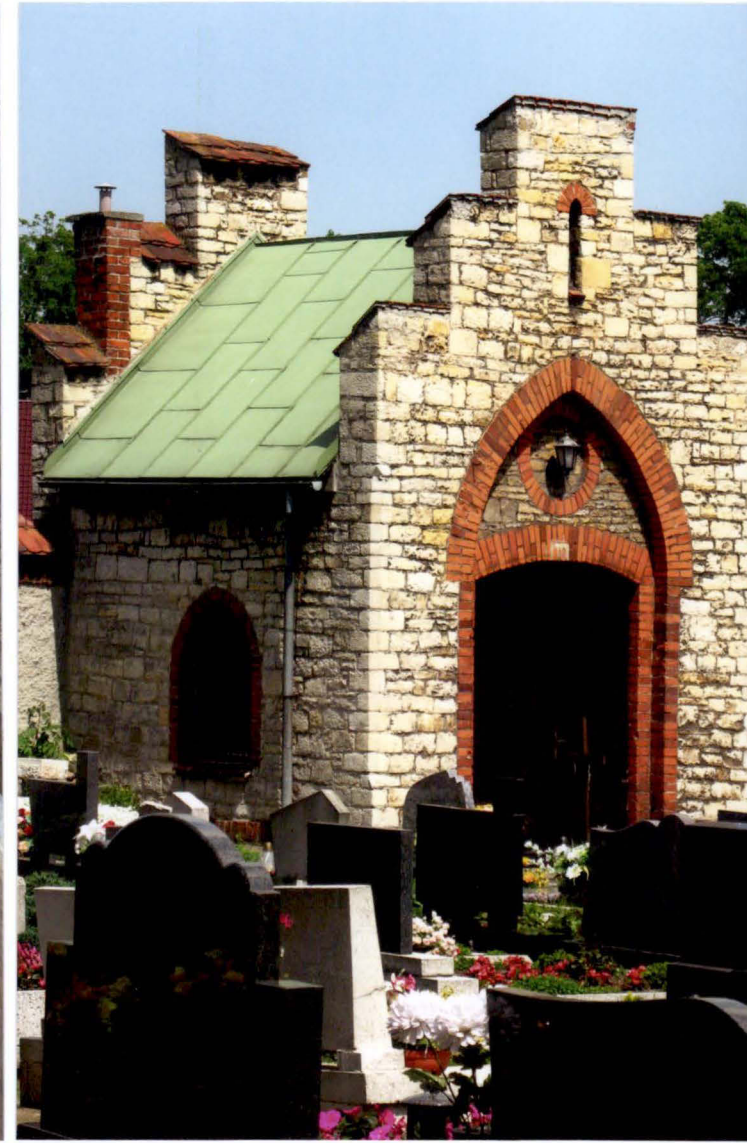
FOTO

Fot. 28

Fot. 29

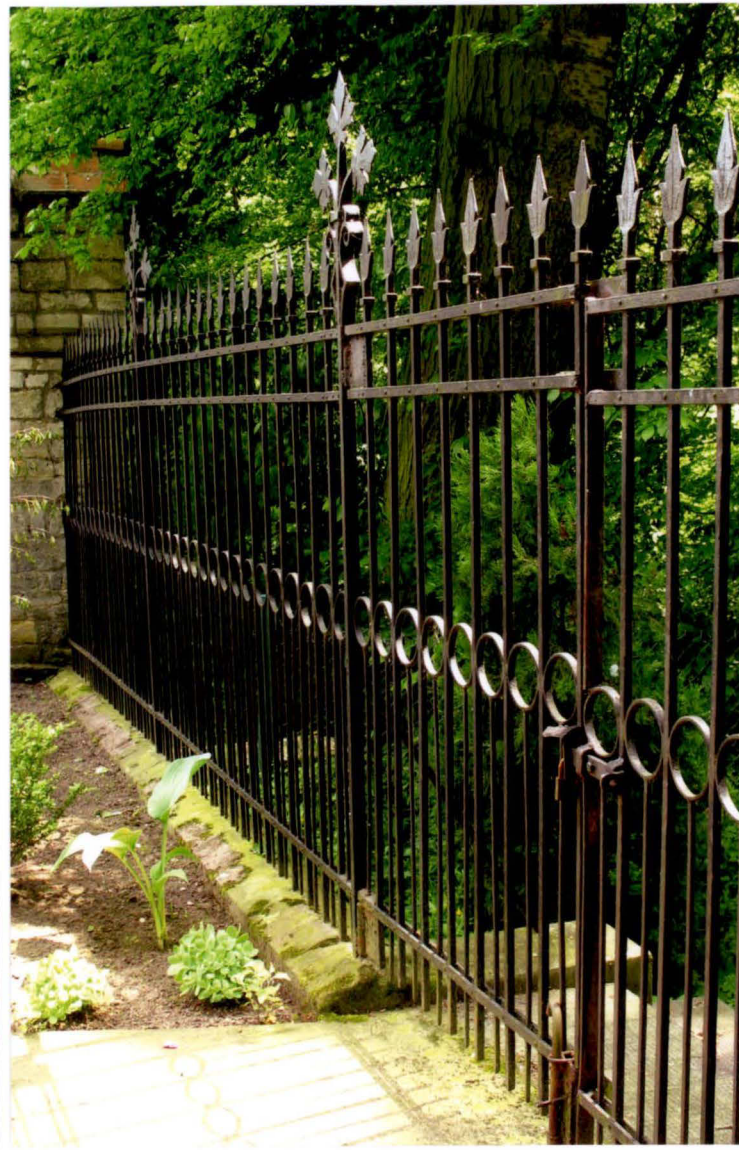

Fot. 30

Fot. 31

Fot. 32

Fot. 33